

nemščina; za učiteljske plače in vzdrževanje šol je bilo vedno premalo denarja; nekateri učitelji so svojo jezo in nasilnost znašali nad otroki, pa še mnogo drugih zanimivih utrinkov je najti v omenjenem delu, ki temelji na vseh dosegljivih arhivskih virih in literaturi.

Saša Serše

Primorska poje 30 let, Zbornik ob 30-letnici revije 1970-1999 in ob 30-letnici delovanja Zveze pevskih zborov Primorske, 234 strani

K praznovanju 30-letnice "primorskega pevskega praznika" je delček prispeval tudi Pokrajinski arhiv v Novi Gorici. Arhivist Jurij Rosa je namreč na povabilo založnice, Zveze pevskih zborov Primorske, za jubilejni zbornik pripravil poskus zgodovinskega opisa te prireditve. Priložnost je izkoristil tudi za prevzem dela arhivskega gradiva tega ustvarjalca.

Prvi predlogi in pogovori v zvezi z organizacijo revije Primorska poje, ki naj bi potekala na obeh straneh meje, segajo v leto 1969. Z njenimi začetki je povezana tudi ustanovitev Združenja pevskih zborov Primorske v Ajdovščini leta 1970, ki je skupaj s Slovensko prosvetno zvezo iz zamejstva (tam so se pozneje priključile tudi druge organizacije) vsa leta tesno povezano z revijo. Vsi skupaj so opravili veliko delo pri vzpostavljanju enotnega slovenskega kulturnega prostora in v prizadevanjih za ohranitev in širitev tradicije zborovskega petja na Primorskem. K sodelovanju so želeli pritegniti zbere iz vse Primorske ne glede na državno mejo, in to jim je v veliki meri uspelo. Na prvi reviji leta 1970 je nastopalo 51 zborov, ob koncu sedemdesetih let jih je bilo že nad sto, pozneje je število še raslo. V dobi političnih sprememb in osamosvajanja Slovenije je krivulja za kratek čas padla, nato spet naraščala. Leta 1999 je bilo prijavljenih 173 zborov. Že od začetka je za večino sodelujočih zborov nastop na reviji pomenil izjemen dogodek, ki so mu posvečali vso dejavnost v sezoni.

Kljub občasnim kriznim obdobjem, ko so imeli težave z denarjem in ob večni strokovni dilemi, ali dati poudarek množičnosti ali kakovosti in kako le-to izboljšati, je revija potekala neprekinjeno 30 let. Ves čas je bila praznik primorskega zborovskega petja, namenjena pevcem in njihovim zvestim poslušalcem. Prispevala je tudi k porastu števila primorskih pevskih zborov.

Jubilejni zbornik ponuja poleg zgodovinskega sprehoda skozi 30 let revije še več drugih prispevkov. Uvodne misli so namenjene funkcionarjem. V nadaljevanju je Ivo Jelerčič pripravil obsežne zbirne statistične podatke o številu sodelujočih zborov, številu njihovih nastopov, o krajih nastopov ipd., predstavil pa je tudi zbere, ki so na reviji vztrajali vseh 30 let, pa ustanovitelje, organizatorje in soorganizatorje – ljudi, ki so se za revijo največ trudili. Branka Kljun je analizirala programsko in izvedbeno kakovost nastopajočih

zborov, skupaj z Ivom Jelerčičem pa sta predstavila tudi dosežke primorskih zborov na raznih tekmovanjih.

Lea Hedžet (Radio Koper), Janko Ban (Radio Trst A) in Jasna Nemeč Novak (TV Slovenija) so se dotaknili opaznosti revije v medijih. V imenu soorganizatorjev sta spregovorila Zorko Harej, predsednik Zveze cerkvenih pevskih zborov Trst, in Damjan Paulin, predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete Gorica. Na koncu zbornika so zapisane misli, ki so jih izrekli posamezniki, tako ali drugače povezani z revijo.

Aleksandra Pavšič Milost

Vendar peti on ne jenja, Kronika Akademskoga pevskega zbora France Prešeren Kranj (1969-1999), Zbrala in uredila Mija Mravlja, Kranj 2000, 542 strani

Akademski pevski zbor Franceta Prešerna iz Kranja je leta 1999 praznoval 30-letnico uspešnega delovanja. Ob tej priložnosti je pevka, ki je pri zboru od njegovega začetka, Mija Mravlja, ki je hkrati tudi arhivska mravljica, kar nekaj časa zbiralala in nazadnje zbrala in uredila obsežno kroniko o pevski poti enega najboljših slovenskih pevskih zborov.

Zbirateljica podatkov o dejavnosti kranjskega akademskoga pevskega zbora v uvodni besedi zelo zgoščeno pojasnjuje način, ki si ga je izbrala pri pripravi zborove kronike. Podlaga ji je bila izvirna kronika zbora, ki jo Mija Mravlja z njej lastno natančnostjo piše praktično vseh trideset let. Njena arhivska vzgoja se kaže tudi v dejstvu, da je kroniko, skupaj z drugim urejenim arhivskim gradivom zbora, oddala v Enoto za Gorenjsko Zgodovinskega arhiva Ljubljana.

Izid kronike kranjskega zbora je lahko tudi zgleden primer, kakšna naj bo objava tovrstnih oblik arhivskega gradiva. Originalna oblika kronike se razlikuje od objavljene. Sestavljena je po strogem kronološkem zaporedju zborovih dogodkov. Okvir je letna pevska sezona, znotraj katere si potem sledijo zapisi o vajah (običajnih in študijsko pripravljenih), o koncertih (vabila, programi, oglasi v časopisju, vsi časopisni izrezki, katerih vsebina se neposredno ali posredno nanaša na koncert, kritike, fotografije itd.), gradivo o družabnem življenju zbora (zborovski krsti s humoričnim programom) itd. Izrezki iz časopisov, domačih in tujih, so opremljeni z navedbo časopisa, letom in letnikom in datumom izida, z zaporedno številko časopisnega izvoda in z navedbo strani, na kateri je zapis natisnjen. Poudariti je treba, da je originalna kronika vodena izjemno natančno.

Za objavo pa je avtorica zaradi preglednosti in združevanja vsebine originalno kroniko nekoliko preoblikovala, vendar gre samo za metodološki poseg, ki v nobenem pogledu ne posega v integriteto vsebine originalnega zapisa. Kronološko načelo originalne kronike je spremenila v vsebinsko s tem, da je znotraj pevske sezone združila nastope in koncerte, ki jih je